



PERIÒDICH POLÍTICH VERMELL

—VENTA: 30 exemplars, 1 pesseta; Un número, 5 céntims.—Surte à Dim les dimenges ab tota regularitat.—SUSCRIPCIÓ: Espanya, 1 pesseta trimestre; Estranjer, 2.—

NOVAS DENUNCIAS

Pochs moments abans d' entrar aquest número en màquina havém tingut noticia d' haver sofert **DUAS DENUNCIAS!!** nostre número anterior, per lo qual, y pera evitar nous percans, retirém la lámina que teniam preparada.

A NOSTRES CORRESPONSALS

Havent-se agotat ja fa algun temps la segona edició de la obreta *De Sallent a Igualada y vice-versa, viatge misteriós d'un pastor y una donçella*, y sent molts los que 'ns han demanat exemplars d'aquest folletó il·lustrat ab xispejants nimots, aném a imprimir una tercera edició en las mateixas condicions de las anteriors.

Los Corresponsals que 'n desitjin exemplars nos farán un favor en avisárnosho com més aviat millor, pera calcular aproximadament la nova tirada.

UN MERLOT Y L' HIMNE DE RIEGO

(HISTÒRICA)

Era un any abans de comensar la última guerra civil carlista.

Un pagès que tenia moltes cinquenas amagadas y era avaro com tots los demés pagesos, va venirme a trobar un dematí pera que li contés cinch centes vint y cinch cargues de ví a tres duros y cinch rals la carga quant importavan. Jo, que no m'agrada ferme replicar y que soch molt atent ab tothom, lo vaig treure de duptes sense exigirli ni un centim pel meu insignificant treball; pero 'l pagés agrahit del favor que li acabava de fer va volguerme gratificar ab un regalo d'un merlot que portava engabiat pera ferhi lo seu negoci. Vaig acceptar després de alguns prechs, femte cárrech que, consentint ab lo regalo del merlot, no era cobrar lo treball de contar lo que 'l pagés me demanava, y aixís ell va quedar del tot satisfet, donantme al mateix temps las més útils explicacions pera mantenir aquella bestioleta.

Varem encaixar a la catalana, oferintme ell la seva casa de camp y posant a la meua disposició, en cas de necessitat, tota la seva fortuna.

Com que havia sentit a dir que aquelles bestioletes aprenian tots los cantos que se 'ls ensenyaven, un dia me va passar per la barretina d'ensenyarli l'*Himne de Riego*. Vaig escullir aquesta marxa per lo patriòtica que es y entusiasmadora.

Tot me va sortir com esperava. Al cap de pocs mesos ja entonava que era un contento. Dematí y tarde ja no se sentia res més que l'*Himne de Riego*. Moltes vegades me n'omplia tant lo cap, que me havian vingut intencions de ferli 'l compte allí mateix, pero... ¡pobre bestioleta! sempre 'm movia a compassió.

Alguns vehins, típs de sentir sempre la mateixa cançó, m'havien emprés repetidas vegades, manifestantme lo fastigujats que estavan ab lo merlot, y que a no ser la molta amistat que ab mi tenien, haurian instat ab lo senyor batlle pera ferli treure de la finestra.

Un capellá que habitava al davant de casa me havia dit furios y fora de sí:

—Si no 'l matas tu, te 'l mataré jo ab una escopetada. Al menos ensenyali altres cantos meus ofensius y més hermosos que l'*Himne de Riego*.

—Si tant 'l incomoda 'l que ara canta, vaig respondrelli jo, li ensenyaré la *Marsellesa*, mossen Aleix.

—Menos; prefereixo que 'l matis abans d'ensenyarli aquestas heretgias.

—Donchs donguim vosté mateix un camí pera que 'l merlot mori no 'l molesti.

—Ensenyali la *Marxa real*, lo *Ruge el inferno* ó 'ls goigs de Sant Isidro...

—L'aurador vol dir vosté? (Que s'ha cregut que som encara als temps de la Maria Castanya? Aixó tréguisho del cap. Lo meu merlot sols pot cantar l'*Himne de Riego* y l'*Dràgala*, y tant si a vosté li quadra com no, cantarà lo que jo li ensenyaré: lo *Dràgala* y l'*Himne de Riego*. Ho té entés ara?

—Pues té 'l mataré.

—Pues si vosté 'm mata 'l merlot jo li arrencaré la corona.

—Lo que ets tu, un cobart.

—Vosté, lo que es, un zerrayre.

Y tancant las vidrieras de son balcó, va marxar murmurant com si digués pare-nostres.

Aquestas disputas van posarme un xiquet in

tranquil uns quants dies, perque no m'agrada may veure malas caras entre 'ls vehins. A voltes pensava matarlo; mes ¡pobre merlot! no me havia fet 'l per que y hauria comés una barbaritat contra la seva vida. Entremitj d'aquestes reflexions lo merlot molt content anava cantant l'*Himne de Riego* pera encendre més los odís del capellá del davant.

Una vehina que tot lo dia estava portant burxats al rector del poble, també va mourem l'escàndol del sigle. Era la única que veya capassa de tirarme una pedra a la gavia y matarme la bestioleta. Sols faltava que 'l vicari, que hi estava ab intimas relacions, li hagués aconsellat. Pero no hauria tingut fret si ho hagués intentat aquella mala marmota.

Al cap d'algun temps va estallar la guerra civil, y jo, acérrim en no volguer matar lo merlot, vaig exposarme a que 'm fessin una mala partida aquella colla de *granujas* que ab lo nom de religió se havian aixat pera desolar la patria.

La primera visita al nostre poble la va fer una columna d'uns mil homes que havian sortit de Barcelona pera escarmentar a las hienas de D. Carlos.

¡Si 'n va tenir d'admiradors lo meu merlot! Tot lo dia 'l carrer se va veure atestat de soldats escoltant com cantava l'*Himne de Riego*. Tots reyan mentres lo vicari del davant se passejava pel seu quarto morintse de rabia. Un oficial que estava allotjat en una tenda del mateix carrer va prometre'm del merlot deu duros, Vaig contestarli que no podia ser, puig que era un regalo d'una persona molt estimada meua, y ni que me 'n donés vint me desferia d'ell.

L'oficial va quedar molt convensut de las mevas explicacions, mentres lo merlot anava entonant dintre la gavia l'*Himne de Riego*.

Sortí la columna del poble y al cap de tres dias va compareixe una partida de facciosos comandada pel cabecilla Castells. Jo aquell dia m'esquaya fora del poble y ningú 's va recordar de treure 'l merlot de la finestra. A casa de aquell capellá tan furios hi havia allotjat un capità de caballeria que era un rector molt gras fill de Manlleu. Ningú deya res al meu merlot mentres ell anava cantant l'*Himne de Riego*. Los carlins passavan de llarch donant tots una mala mirada a la finestra, quan donà la casualitat de passar quatre marrechs que formavan part del requeté, y al sentir al pobre merlot que cantava la de sempre, van comensar a tirar pedras a la gavia; mes veient que no la podian fer caure, van desenvaynar las bayonetes, y posantlas al cap de mani d'uns fusells que portavan tot rovellats, no van parar fins a tenir la gavia a terra; mes en aquells moments surt lo capità del balcó del davant que ab un regany los va fer tornar lo merlot al seu puesto, y aixís van tocar pirandó 'l un derrera del altre al so del *Himne de Riego* que en aquella compromesos moments lo merlot cantava.

Al arribar jo a casa trobo demunt de la taula un paper ab lo sello de la Alcaldia, que deya:

«Sr. D. . . . Sirvase presentar com el jefe de la fuerza don Juan Castells, el cual desea hablar con usted.—El Secretario.»

Aquí sí que se 'm va tornar la pell de gallina. Volia fugir del poble; pero era tart ja y 'l centinella no m'hauria franquejat lo pas. Vaig determinar presentarme sense dir res a ningú. Eran las vuyt del vespre. Entre mi pensava:—Demà en aquesta hora ja serás al altre barri; pero valor.—Surto en direcció a la casa que estava allotjat en Castells. Truco y sur la minyonya. Demano pel jefe y 'm fan entrar en un saló ahont hi havia reunits lo capellá del davant de casa, lo capità carlista de Manlleu y 'l Sr. Castells. Me descubreixo y 'm comensan a fer preguntas.

—Vosté es liberal?

—No puch negarho.

—Té algun odi ab lo vehí del davant de casa de vosté?

—No senyor.

Y allavoras alsantse 'l capellá fet una furia, comensa a ferme memoria del merlot y del *Himne de Riego*. Vaig callar al sentir aquella llengua desenfundada. Tremolava com la fulla al arbre, y no vaig contestar més ni una sola paraula, fins que al últim va dirme:

—O avuy mateix mata 'l merlot o demà serás vosté fusellat al mitj de la plassa.

Vaig prometre ferho pera salvar la meua vida; y al vespre mateix agafó la gavia mentre 'l merlot cantava l'*Himne de Riego*.

Quan lo vaig tenir entre las mevas mans, ab las llàgrimas als ulls vaig dirli:

—Pera salvar la meua vida tinc d'escanyarte. Tu acabarás de cantar l'*Himne de Riego*, pero l'himne no morirà may més. ¡Un altra víctima de la llibertat!

Y donantli una cresta al coll, va acabar per sempre més de cantar l'*Himne de Riego*.

Y 'ls seus enemichs van quedar satisfets.

Mes ¡ay! Si en comptes d'ensenyarli l'*Himne de Riego* li hagués fet aprendre de cantar *A las animas puris*, de segur que encara cantaria penjat a la finestra sense donar molestia a cap dels meus vehins.

JEANITO CATALÁ

EN L' ATENEU DELS SENYORS

Si desgraciada fou la *rectificació* del Sr. Balaguero prenent contestar als obrers Lorenzo y Llunas, infelís de tota infelicitat fou lo discurs que 'l dividrens de la última setmana disparà 'l Sr. Lafuente contra 'l auditori del Ateneu Barcelonés defensant lo catolicisme.

Intemperant y arevit, mal orador y desconocent per complert la materia que aquest any allí 's tracta, fou molt natural que 'l citat senyor fes una *plaxxa* de las més desastrosas que en discussions poden ferse.

Havent sigut interromput lo Sr. Llunas per lo president al voler tractar materias religio-sas, lo Sr. Lafuente tingué 'l poch tacte de no parlar de res més que de religió, com si no 's proposés altra cosa que demostrar la parcialitat inexplicable de la presidència al permetre en-saizar fins als núvols alló mateix que no ha deixat posar en tela de judici duas sessions abans.

No es aquesta la primera vegada que en la discussió del socialisme un soci del Ateneu ha aprofitat la ocasió pera defensar la religió catòlica. Nostres llegidors recordarán al Sr. Martí Gofau, del que diguerem que feu 'l ofici de predicador de quaresma. Donchs no té comparació possible aquest senyor ab lo Sr. Lafuente. L'un va ferho ab bastant talent, ab bona oratoria, tenint en compte abont era y sabent quin terreny trepitjava; 'l altre ha tirat la capa al toro sens haverse cordat las espardeyas ni saber com ni ahont tenia de posar los peus. Aixó ha fet que 'l públich pogués escoltar silenciós a 'l un, en tant que no li fou possible contenir la riulla sentint a 'l altre. ¡Fins la sopa dels convents tregué a rellubir lo Sr. Lafuente pera fer felissos als obrers! Y, naturalment, lo públich reya.

Lo catolicisme nos ha emancipat de tot lo dolent, cridava *fray Lafuente*, y fins al treballador li deixa 'l séptim dia pera descansar. Se pot conceixe millor gansa pera resoldre 'l problema social? ¡Feuse tots catòlics, y faret festa 'ls diumenjes!

Y 'ls obrers del públich no podian fer menos que entusiasmarse devant de tals arguments.

Al cap de cosa de mitja hora de parlar de catolicisme pitjor que 'l més tonto capellá de poble, intentá parlar de socialisme, be ó malament. Y aquí foren los espatechs.

Després de repetir deu ó dotze vegadas algunas paraulas incoherents, y parantse un parell de minuts a fer vapor de cervell pera veure si podia sortir del pas, se li quedá 'l carro de la clo júencia encallat fins al botó, y tingué de ficar-se més a la butxaca del infern (¡horror!) y treures un grapat de papers a fi de veure si ab ells podia fer sortir lo carro del pedregal ahont estava encallat.

Després d'algunas noves *espiñadas* torná a pendre un xich lo tò, y vinga renegar del liberalisme y del progrés modern, perque al mon no hi ha més progrés que acostarse a Deu y 'l demés son catòlics, es a dir, son romanosos.

Y casi tots los socis de Ateneu suavan y 's remenavan anguniosos en sas cadiras, y 'l públich reya ab tanta tranquilhat com si hagués estat possehit de la divina gracia del Deu del Sr. Lafuente.

Mes ¡ay! no reyan ni suavan tots. Molts no podian aguantar la lògica del orador, que no tothom te 'l pahidor intelectual prou fort pera resistir-la, y fugian corrents del saló pera no

exposarse a un cataclisme produhit per l'aburriment. Això fou causa de que anés mimvant la concurrència mentres l'orador procurava divertir-la, y que si no acaba abans de la hora potser s'hauria quedat poch menos que sol. Va fer molt santament l'orador (parlant en perdo) d'aliviar-nos mitja boreta de sentirlo, a qual favor tot l'auditori li quedà altament agraht.

Y fillets de Deu, aixís que acabà l Sr. Lafuente lo públic comensà a aplaudir, dedicantli un aplauso llarch, molt llarch, més llarch que la bondat divina; tan llarch, que la presidència renuncià generosament a esperar que lo aplauso s' acabés pera aixecar la sessió, y abandonà son puesto quan més encara l públic se recreava aplaudint.

L'orador agafà la porta acompanyat de dos joves que feyan cara de sagristans, y suposo que en aquestes horas ja haurà acudit a la gabiá dels pecats a buscar la absolució del atentat contra la sana rahó que consumà ab sa predicá del divendres passat.

Los comentaris que aquesta sessió provocá després entre 'ls concurrents, foren desastrosos.

Si alguns censuravan lo procedir del públic per haverse rifat l'orador, tots unánimement censuravan la parcialitat del president en materias religioses, y l' llenguatge sempre intolerant y molts cops inconvenient del Sr. Lafuente.

En lo número passat nos queixavam de la insuficiencia del Sr. Balaguer pera contestar als socialistas; mes es precisó confessar que del Sr. Balaguer al Sr. Lafuente va la diferencia d' un gegant a un microbi. Continuarán talents com aquestos contestant als socialistas? Donchs llavors farà molt ben fet lo públic en seguir rifantse y divertintshi.

Que qui fa l' passallo, es molt just que provoqui l' riure.

Dilluns d' aquesta setmana no hi hagué sessió, perque en l' Atenéu Barcelonés sembla que encara hi abundan las aficions a celebrar la festa patriótica del 2 de Maig. Ha estranyarem tant més, per quan avuy aquella corporació té una Junta Directiva en la que hi abundan elements liberals avansats, y a aquestos no podem creure que 'ls vinga be celebrar festes de patria quan tot tendeix a la fraternitat universal, y menos si aquestes festes van contra Fransa, que es la més adelantada de las grans nacions de Europa en son sistema polítich.

Avuy divendres continuarà la discussió, y segons tenim entés comensarán a fer us de la paraula un ó dos individus afiliats al partit polítich socialista obrer espanyol. Si, lo que no dubtem, saben ferse eco fidel de las necessitats y opinions de la classe obrera, contribuirán també a la brillant victoria que l' socialisme está obtenint avuy a Barcelona dintre la corporació més burgesa de nostra capital, y tal vegada aquesta discussió farà que 's puguin estrenyre més los llassos d' unió entre fills del treball de diferentes opinions, més discordes en la forma que en lo fondo dels ideals que pretenen implantar, per lo que a tots precisa que 's donguin compte de lo injustificables que son sas diferencias baix lo punt de vista del interés general de la classe obrera.

CARTA DE FORA

Sr. Director de LA TRAMONTANA.

Manresa 3 de Maig de 1887.

Apreciat amic: Després del saludo de reglament tant per vosse com pels demés companys de fatigas capellanecas, espero tindrà, no benevolencia, perque fa molt possibilista, si una petita consideració, insertant en son festiu y descañollat setmanari aquests senzills correspondencia, la qual té per objecte posarli de manifest lo regaladets que estem los liberals que per paga dels carcondas vivim en la hipòcrita ciutat de Manresa.

Si al rebre l' original d' ella (no vull dir de la ciutat: sent Bayre de sofre, no 'n fassí cas; fa molt temps que per dintre de mon cos hi fan la sardana una collada de dimonies que la gent de votana han tingut per convenient domiciliárloshi; per lo tant espero que després dels estornuts indispensables que tal fragancia proporciona 's posará d' alló millor. Puch assegurarli.

Ja tenia rahó aquell pagés que deya que fins

la bravada d' infern es bona pels ceps y altres plantas. Efectivament, jo ab tant de temps que respiro aquesta atmósfera ensofrada, en tot lo meu cos no hi ha un sol gra de malura, ni per ara se m' ha pansit cap brot; sols sento sovintert certa fredor que tal vegada es deguda a la marinada que passa per lo remogut y misteriós passatge de detrás la catedral, y per las fortas ventades que circulan pel torrent de Sant Ignasi. Mes deixemnos d' ayres y aném a la feyna.

Comensaré la tasca fealtí cinch céntims de la satisfacció que senten tots los que forman l' estat major del gros exercít femení sagristanesch de nostra ciutat, qual satisfacció es deguda a la desaparició d' aquell setmanari tan heretjic nomenat *Lo Torronyax*, que tants barrets de teula feu sorollar. Mes com en la vida tot lo bó dura poch, aquest dimoniet está disposat a perseguir y esgarrapar a tots los perdona-peccats, espullant lo que cubreix sas trampas, a fi de que 'ls llozans vegin de la manera que se 'ls rilan los ensarronyats de cal castólich.

També, quan serà hora, li faré una racció-neta d' administració municipal, que segons diuhen es molt... m' ententi!... aquesta racció, com es un poch difícil de guisar, valdrá un xicquet més, pero per aixó no renyirém del preu.

Si 'm promet no ferho massa públic, també hi haurá algun platet d' *Ateneo* ab máscara y algun altre de desenmascarat; aquí d' *Ateneos* n' hi ha dos: un que porta mitjas d' estam y un altre que porta barretina vermella.

Si li agradessin los liberals hipòcritas, per cert que podria servirlo d' alló millor envientli tipos manresans; mes ja 'ls hi deixaré tastar, y si li fan prova demani, que l' serviré desde l' conservador al federal.

Lo que no li podré proporcionar es ni una sola cullerada d' eleccions; aquestes se las van menjar los que componian las mesas junts ab los que ab paners plens fins a las nasnas hi portavan la teca. Jo ja ho veig, com que ni un sol ciutadà tingué la humorada d' anar a fer lo vot, devian pensar qui no vota no dina, y efectivament deixaren las cassoias y las ampollas més netas que las paneras dels obrers.

En fi, Sr. Director, si l' mostruari fa per casa, tiri al dret, que serà puntualment servit pels pedidos que fassi. Si surt alguna altra coseta bona per la cullita fassin paga, que aquí té un corresponsal més trempat que 'l nostre aygualit y magre cobrador de contribucions.

Mani de son amic,

Un que no sap



Diumenje tingué floch en lo gran saló de Llozsa la festa anyal dels Jochs Florals.

A pesar de ser aquesta la séptima celebrada d' ensá que surt LA TRAMONTANA, may havent tingut de pendrens la molestia d' assistirli, perque las invitacions no son més que pels periódichs catalans de *les ninetes* y pels periódichs que van a missa las festes de precepte y combregan a lo menos una vegada al any.

S' ha conegut aquestos dias que hi havia eleccions municipals a Barcelona, per lo mudats que anavan alguns encombrayres del Ajuntament y molta encombradors de carters. La porqueria y las eleccions a Espanya sempre 's manifestan junts.

Als Jochs Florals d' enguany no hi assistí delegació del bisbe.

Y diuhen los mal pensats que aixó fou perque presidia mossen Collell, canonge de Vich, catalanista furibó ab ribets de carli y pretensions de liberal, precisament per volgueser posar, qual altre Martos, a honesta distancia de tots plegats.

No sé qué volen que 'l digui, pero entre aquest canonge y l' bisbe...

Jo 'ls deixo a tots dos per qui 'ls vulgui.

Los conservadors no volen lo servey militar obligatori.

Y saben per qué?

Donchs perque diuhen que 'ls rics no tenen de ser soldats perque no están acostumats a las fatigas.

Jo 'l flich! Donchs si es per aixó, lo millor seria ferlos soldats més temps que 'ls pobres, perque aixís s' hi anessin acostumats.

Puig en qüestió de fatigas, ja se sab: ningú s' hi acostuma més que a copia de ferne.

Y com en aquest punt los pobres tenen ja la feyna molt adelantada...

Es de justicia que als rics los toqui bon xich més de treball.

Los conservadors han combatut furiosament a las Cortes y en la premsa la instalació del Jurat, clavanthi cada mossegada que s' hi trencavan las dents.

Es lo millor que podien fer pera acreditarlo.

Lo Bram de la Patria publica certas llozanas y detalls del mes de Maria.

Home, aquestes cosas no s' ensenyan al públic.

Guárdisho al core de la roba bruta católica. Y no clavi més tal farúm pels nasos de sos pacients lligiders.

La reina regenta l' altre dia va revistar una parada de tropas montada a cabell.

Y al passar pel devant del Congrés los diputats monárquichs li tiraren rams de flors.

Un ram tocá a la anca del cavall que montava la reina, espantantse l' animal.

Vetequí de com podia resultar a la real senyora un gran disgust.

Es precis, senyors diputats, que quan flors vulgan tirar-se a la reina vagin ab més cuydado.

No veuhen que no fentho ab compte posan en perill las institucions?

A Valencia tots los partits han acordat abstenirse de votar.

Y a tal extrém han portat aquest acort, que no s' han pogut constituhir las mesas més que en un sol colegi electoral.

A veure ara allí quina nova trampa s' inventarà pera tirar al dret y no fer cas de lo opinó.

Perque en aixó es en lo que més saben lluhirse las autoritats espanyolas.

En bastants punts d' Espanya, Barcelona inclush, han sobrat las rahons y han faltat los electors pera fer nous municipis.

Qui ho entent qui no ho entent.

Qui més mira menos veu.

Qui gema ja ha rebut.

Aquestos son los tres peus sobre 'ls qual descansa lo dret electoral d' Espanya.

Ha sigut denunciat *El Diluvio* per una alusió a n' en Rius y Tauler.

(Ah miqué! No sabiau que las institucions alcaldinas son inviolables a Barcelona?)

Donchs aprenéu ab aquesta primera pedra que os ha caygut demunt.

Ningú a Barcelona s' ha donat compte de que 's fassin eleccions municipals, si s' exceptan los pretendents a regiders.

En cambi alguns electors que en vida may votavan, ho fan d' ensá que tenen allotjament al cementiri.

La llei de las compensacions no pot deixar de manifestarse en la política reaccionaria.

Diuhen de Madrid que s' ha vist desanimada la festa del 2 de Maig.

Es natural.

Quan los pobles tendeixen a la fraternitat, las festes patrióticas son inútils, perque no recordan més que perniciosos antagonismes y desastrosos rivalitats.

Escriuhen de Madrid que 'l rey menut comensa a treure las dents.

Guapo, noy.

Tots los polítichs espanyols ne saben d' aixó la prima y la groixuda.

Donchs aquest real buylet farà molt per casa. Ab permís d' en Ruiz Zorrilla.

Havém rebut un exemplar de la obra *Poesias*

jocosos del Rector de Vallfogona, que acaba de publicar lo conegut editor d'aquesta ciutat Sr. Lopez Bernagosi.

Del valer de las poesias no cal resarne sabent qui es l'autor.

La part material esté ben presentada, puig a una esmerada impressió reuneix l'atractiu de varios dibuixos alegòrics de J. Pellicer Montseny.

Va inclòs en la obra un retrato y un article biogràfic del popular trovayre del sigle xvii.

Lo libre val duas pessetas, que creyem donarà per ben empleadas tot aquell que se las hi gastí.

EP

Sembla que las minorias republicanas del Congrés han agafat la gran nyonya del sigle abans d'entrar al istiu.

Tant los possibilistas com los de la coalició republicana callen com una morta mentres se discuteix lo projecte de Jurat, sent aixís que 'l govern fusionista dona una mistificació de Jurat que té tant de democràtic com en Cánovas de lliberal.

Si 's va al Parlament, senyors republicans, es precis probar que no s'hi va del tot inútilment.

D'altre modo lo millor es retreures del parlamentarisme.

Y no afavorir als governs monàrquics donantlos graciosament la comparsa política de la oposició.

EP

En lo colegi electoral del carrer d'Amalía se votà dimecres a ganivetada seca y garrotada de cego, anant a parar lo dret electoral a las casas de socorro y la garantia dels electors al cementiri.

Y vagin dihent que 'l retrahiment es lo suícidí.

Qui va en perill de suicidarse es aquell que li ve la rauxa d'anar a votar.

EP

Nostre estimat colega de Madrid *El Motin* acaba de publicar una obra de molta importancia baix lo titol de *Moral jesuítica*, que no es més que una traducció al peu de la lletra de una edició feta pels jesuïtes en 1633. En aquest libre se descobreixen totas las maldats y abominacions dels que 's diuhen companys de Jesús.

Val 5 pessetas, y qui 'l vulga comprar pot dirigitse a la redacció de *El Motin*, Madrid.

NOCTURNO

Era de nit; nit aereña
y fresca com un ensiam;
la lluna son raigs de plata
llensava per l' ample espay,
las estrelles totes ellias
brillava, més que diamants;
la brisa en la saizarda
jugava a fet murmurent;
l' aucell en son niu dormia
cansat ja de tant cantar;
l' aygua del riu fresca y pura
retratava tot lo prat...

y jo en tant demunt mon catre
llenava angustiosos ays,
puig tenia un mal de ventre
que no 's podia aguantar.

El. MILLÉ



Una societat coral de Castellar del Vallés, composta en sa majoria de republicans que fan gala de revolucionaris, ha anat a la iglesia a cantar un *Te Deum* en certa funció religiosa.

Y donchs que s'han fet aquelles conferencies anti-clericals que donaven alguns dels que han anat a cantar a la iglesia?

Perque os ho demana aquella beyata viuda, mestressa d'alguna fabrica, ja teniu de renegar de vostra consequéncia?

(Vaja, homes, no sigueu tan llonzas y tingueu un xich més de dignitat!)

EP

A la Espluga de Francolí van fer diumenje una gran funció piadosa, ab professó y tot.

Y tant deuria encendres la pietat d'aquells feligresos, y tant la Providéncia hi degué abocar lo topi de la divina gracia, que a la nit següent fou robada la iglesia, emportantens los irregularisadors mistichs duas cacerolas de consagrar hostias (a copons, y alguna altra ferraments piadosa d'anar al cel de correguda.

També despullaren algunas mares de Deu pera sfanèlarsi 'ls vestits, deixant a las santas imatjes pitjor que si sortissen de pendre un bany al pich del istiu, ensenyant aquelles sagradas formas de cirerer, de pi ó de figura, que no podian despertar res més que misticisme.

La Espluga de Francolí es un dels pobles més carlins de la provincia de Tarragona.

Queda, donchs, explicat lo del robo de la iglesia, sobre tot acostantse 'l istiu.

Deuhen tindre esperansas de tornar a la montanya los fanàtics defensors de la religió. Y ara buscan los quartos.

EP

Lo vicari de Tivissa es un ensotanat com cal pera fer propaganda anti-catòlica.

Partidari del aforisme de que la *letra con sangre entra*, ensenya la doctrina als noys a cops de corda y a canyadas que 'ls blaveja y 'ls estova la clepsa que es un gust.

EP

Fa duas ó tres setmanas hi hagué comunió general (ó brigadier, no n'estich segur) y pera estalviar lo pa eucaristich lo reverent Josepet no dongue més que mitja hostia a cada feligrés que anà a pendre la becada mistica. (D' aixís 'n dich mirar per casa!)

Aquest partiment hostial ocasionà la discussió teològica entre varios devots de si al cos no més hi tenian que mitj idem de Cristó, ó de si en cas de serhi sencer era ó no de tamany proporcionat a la cantitat d'hostia engolida.

EP

Per lo demés, al s'endemà anaren a combrregar altres feligresos, y 'l mossen Josep digue que ja no estava per brochs; y 'ls engegà a dida.

Y vetaquí que si ara se moris algú d'aquestos últims, Deu tindria d'apuntar lo pecat mortal a mossen Pep.

Jo al menos aixís ho trobo just.

Si Deu no es de la meva opinió, no sé que dirli.

EP

La cofradia de Sant Roch y 'l Gos celebrava la festa a Sevilla anant en professó a adorar al sant, quan compareix una vaca enviada sens dubte pel mateix Lucifer, y comensa a embestir devots.

Aquestos llensaren las atxas, las creus y 'ls tavernacles, y camas ajudeume la professó va desferse com un bolado.

Mes al pobre Natzareno, que no fugí perque las camas de fusta no corren ni per Deu ni per una vaca, me li clavà la bestia la banya al trasero, y li feu donar més capgirells que lletias donan per cinch pessetas.

Si 'l Deu catòlich no la cap miracle pera auxiliar a son fill, me sembla ben tonto que ningú esperi que 'n fassi bens altres.

EP

Morí lo reverent Belliard a Dole (Fransa) y al obrirli 'l testament se troban que havia disposat en ell que se li dongués enterro civil.

Y no creguen que 'ls enganyoni que 'ls contí cap desastre; es que 'l mort, com a bon astrer, concieix molt bi 'l panyo.

EP

Llegeixo, retallo y enganzo:
«En la capilla de la V. O. T. (venerable orden tercera) riberon ayer tarde dos mujeres, un joven y un presbitero, resultando este último con varias contusiones leves. Los contendientes fueron conducidos a la prevención.»

Com pera guanyar la gloria es precis fer penitencia, aquesta gent castiga 'l cos a trompis. Que a ser venen una especie de dressera pel camí d'anar al cel.

EP

Allà va un altre retall piadós:
«Dice un periódico de Burgo, que con ocasión de la romería religiosa a la Cartuja, verificada el lunes, hubo en el camino rixas, heridos, contusos, faltas de respeto a la autoridad, insultos y atropellos de obra a personas pacíficas sin respeto a sexo ni edad, é inhumanidad de recandulos de todo género.»

Tot aixó son mortificacions de cos pera salvar la ánima.

Sino que 'ls heretjes no ho sabem entendre.

CANTARELLAS

A molts professors d'escola se 'ls hi está devant la caga, y 'ls individuos del clero may un mes sena cobrar passara.

Lo govern té certa mistia que sempre 'ns la está tocant, y 'l poble, encar que no vulga, al so d'ells ha de ballar.

«Tots los homies son germana,»
Cristó pel mon predicava,
y 'ls que avuy se lley predicán
a tots volen acríos pares.

Jo



XARABA

Una vocal de segü,
Av:
un floc d'aygua bastant gros,
dos;
y un animal veurás que es,
tres.

Je no vull dirte res més
perque pensis una estona,
y un carrer de Barcelona
trobarás ab 'l Au des tres.

J. MOKER

TRENCA-CLOSCAS

Martell de or
Combinar aquestas lletas de manera que donguin lo nom d'un poble catalá.

D. BARTINA

GEROGLIFICH

×
PATI
L L L
I
Ter Ebros
ITA
I L
ET

UN TRAMONTÁ

SOLUCIONS

É LAS CAROLINAS DEL NÚMERO PASSAT

XARABA: — Cerdona.
ROMBO: C. Ala. Clavé. Avi. E.

Barcelona.—Tipografia LA ACADÉMICA, Ronda de la Universitat, 4

LA TRAMONTANA

PERIÓDIC POLÍTRIC YEMELL

ILUSTRAT AB CARICATURAS

Subscripció: 1 pesseta trimestre, pago adelantat

Al que se suscriba per un any, se li regalará un exemplar del libre *Estudios filosóficos-sociales*, original de J. Lluana.

Número solt, CINCH céntims

LA REVOLUCIÓ

poema en tres cants

Folletto de 32 planas, ilustrat per lo distingit dibuixant Manel Moliné, elegantment imprés en paper satinat y ab una magnífica cuberta de color.

Preu DOS rals

Se ven a Barcelona en los kioscos de la Rambla y a fora en casa dels corresponals de LA TRAMONTANA.—Enviant directament l'import a nostra Administració, també 's remetem exemplars sueltos pel correu.